

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Aprilis 2dikán, 1824.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Felső-Háznak Martz. 15-dikei ülésében, mellyben, mint már tudva vagy, Marquis Lansdown azt ajánlotta hogy kérni kell a' Királyt a' Del-Améri-
kai Státusok függetlenségének közvetlen megismerésére ezen, ajánlás ellen Gróf Liverpool hosszas beszéddel harczolt, 's leginkább következő okokkal élt: Valamint Marquis Lansdown, úgy ő is fontosnak tartja Angliának Éjszaki- és Déli-Amérikával való kereskedését. Hanem hogy Anglia ezen kereskedésnek hasznaival elhessen, arra nézve az új Déli-Amériikai Státusok függetlenségének megismerésére semmi szükség. Azon 45 millió font Sterling árúra telhető portékákból, mellyeket Anglia esztendőnként kihord, Európa 21, India 5, Amerika pedig 19 millió ért veszen. Micsoda haszna lehetne tehát még Angliának, ha azon Státusok tettel eléggé bébizonyított függetlenségének megismerését, törvényesen is megerősítené? Hiszem Anglia ezen új Státusokkal éppen olly egybeköttetésben vagy a' kereskedésre nézve, mint más egyéb szabad Státusokkal. — Azon kinyilatkoztatás, melly szerint a' spanyol Amériikai Coloniáknak függetlensége forma szerint és törvényesen is megismertessék, egyedül azon Hatalmasságot illeti, melly ezelőtt felsőségi just gyakorlott ezen Coloniákon. Magoknak a' Colonistáknak sem használna függetlenségeknak Anglia részéről való megismerése, minekutána Anglia egyszer

kinyilatkoztatta, hogy minden idegen Hatalmasságnak ellene szegezi magát, valaki csak abba avatkozna hogy a' spanyol Coloniák újobban járom alá szoríttassanak, 's midőn egyszersmind Franciaország is kinyilatkoztatta, hogy ezen dologba avatkozni nincsen szándékában. Altaljában pedig az Amériikai új Státusoknak mostani állapotokról néhány hónapok mulva teljes világosítást vár Anglia, a' Déli-Amérikába küldetett anglus Consuloktól és Biztosoktól. 'S így lévén a' környülállások, a' Lord Lansdown által ajánltatott helyett, Gróf Liverpool inkább azt kéri hogy a' Kiralynak következő adatsz adattatnék-bé: „A' Pairek Kamarája köszönettel megismeri Ő Felségének az által bébizonyított kegyelmét, melly szerint a' Spanyol-Amériikai környülállásokat illető írásokat a' Ház elébe terjesztette. A' Kamara ezekből örömmel bizonyosodik-meg a' felől, hogy az Igazgatás ezen fontos kérdésnek további vitatásában is, a' mérséklésnek, állhatatosságnak és okosságnak principiumai szerint fog cselekedni, melly tulajdonságok Anglia' dicsőségét és javat nagyon előmozdították.“ — Hogy Marquis Lansdown' ajánlása visszavetettetett, azt már említettük.

Gibraltárból Febr. 25d. indult levelek szerint, Algírt, az anglus hajóostály szorosán körülfogta.

Az Udvari-ujság egy jelentést közöl, melly szerint a' Militzia az idén egybe nem gyűl katonai gyakorlás végett; to-

vábbá egy tilalmat, mellynél fogva hat hónapig nem szabad puskaport, salétromot és puskát vinni-ki az Áfrikai tengerpartokra.

Az Alsó-Háznak Mártz. 17dikei ülésében Miniszter Canning némelly írást terjesztett-elő az ánglus Coloniákbeli rabszolgákra nézve. (Ugyan ezt cselekvé a' Felső-Házban Gróf Bathurst a' Coloniák Minisztere) Ezen írások azon rendszabásokat foglalják magokban, mellyek az Igazgatás' határozása szerint a' szerecsen-rabokra nézve fognak tétetni, a' mint az a Parlamentum' üléseit megnyitó beszédben jelentetett, 's iránta az Alsó-Háznak utóbbi üléseiben végzés hozott. — A' Parlamentumnak akkori végzése ez volt: Szükséges hathatós és sikeres rendszabásokat hozni arra nézve, hogy a' Coloniákbeli szerecsen-rabok' állapotja javíttassék. Reményli a' Kamara, hogy ezen rendszabásoknak állhatatos, de egyszersmind okos alkalmaztatása által, a' szerecsen-rabok' gondolkozása módja lassanként javúlni fog, 's hozzá szoktattnak azon polgári jussokhoz és egyéb hasznokhoz, mellyekkel a' Britanniái Jobbágyok élnek. A' Kamara óhajtja, hogy ezen plánum olly gyorsasággal teljesíttessék, a' mint csak azt a' rabszolgák' java, a' Colóniák' bátorsága, 's a' magános vagyonnak igazságos tisztelése (a' millyen vagyonaik a' Colonistáknak az ő rabszolgáik) megengedik." Felolvasztatván a' Parlamentumnak ezen végzése, Canning Úr kinyilatkoztatá, hogy az Igazgatás a' most hozandó rendszabások körül is, ama végzéshez nem, felszült teoriákhoz tartá magát. Azonban magok a' Parlamentumnak azon tagjai is, kik legforróbban fogják pártjokat a' rabszolgáknak, azoknak, nem hirtelen hanem csak lassanként való felszabadíttatásokat kívánják, minthogy ezen emberek most még nem tudnának a' szabadsággal egyszerre

úgy élni, hogy annál fogva másnak kárt ne tennének.

Az ánglus Coloniákat két részre kell felosztani. Ezek közül az egyikbe tartoznak azok, mellyeket, minden helybeli Colonistákból álló törvény-székek' befolyása nélkül, közvetlenül maga az Igazgatás kormányoz. Ide tartoznak Trinidad, St. Lucia, Tabago és Demerary szigetek. A' másik osztálybeli Coloniák azok, mellyeknek az Anya-országéihez hasonló intézeteik (törvénytévő gyűléseik) vannak. Trinidad szigete vala az, mellyen Anglia hasznos próbákat tett arra nézve miként kellessék a' rabszolgák' számát szaporítani a' nélkül, hogy újakat hoztának-bé, valamint arra nézve is mint lehessen a' rabszolgákat engedelmességre bírni, az emberiség jussainak megsértése nélkül. — Ezen próbákon építvén az Igazgatás azt javálja hogy a' rabszolga aszszonyokra és leányokra nézve a' korbácsolás egészen eltöröltessék. A' férfiak körül ugyancsak a' korbács többé ne a' munkára hajtásra használtassék, hanem csupán fenyítékül a' nagyobb vétéségekben. Célja továbbá az Igazgatásnak, hogy az egyházi intézeteket minden Coloniákban szaporítsa. A' Papoknak kötelességek leszen előmozdítani a' rabszolgák között a' házasságot. 'S ha ezentúl eladattatnak a' rabszolgák, az eladás csupán familiákként lehessen-meg, 's a' férfi feleségétől, a' szülék gyermekeiktől el ne szakaszthatassanak. Végre állíttassanak gazdalkodási Bankok, mellyekbe haszonnal tehessék-bé a' rabszolgák, a' mit megtakargattak.

Igy lehet a' szerecseneket lassanként felemelni az emberi természet' méltóságára. Csak hogy siettetni a' dolgot nem kell. A' mi illeti ez egyes Coloniákat, a' hajdan spanyol Coloniákra nézve a' régispanyol, a' hajdan franczia Coloniákra nézve a' régi franczia törvényeket

kell meghaladni. A' mi nézi az ánglus Coloniákat, a' millyen p. o. Jamaica, úgy látszik hogy annak Colonialis gyűlése újrat akar húzni az ánglus Parliamentummal. Küldönben ez a' dolog ide nem tartozik. Azonban azon vigyazatlannoknak gyengesége, mellyel az Ország főgyűlésével akarnak viadalra kelni, utóbbinak haragját lecsillapíthatja. — Végre gondolkozni kell mindenféle módokon, mellyek által a' rabszolgákkal való kereskedés tökéletesen eltöröltethessék. En, mond Canning, nem látok errenézve célravezetőbb módot, mint ha a' rabszolga-kereskedés úgy tekintetik és úgy is büntettetik, valamint a' tengeri rablás, 's e' szerint minden, rabszolga-kereskedésre rendeltetett hajó, evezzen bár miféle vitorlával, zsálmánynak hirdettetik. Ánglia több ízben ajánlotta már Francia Országnak 's az Éjszak-Amériikai egyesült Statusoknak, hogy engednék meg a' költsönös just egymás hajóinak megmotózasára. Francia Ország büszkén megvetette mindenkor ezen ajánlást; hanem Éjszak-Amérika, bizonyos feltételek alatt, utóbb csakugyan elfogadta. — Ezzel végezvén beszédét Canning Úr, azon kérte a' Komarát, hogy a' szerecsen rabszolga kereskedésnek végképen való eltöröltetése végett, engedné-meg hogy elébe egy törvény-javallatot terjeszthesen.

Buxton Úr szólott utána, 's azt állította hogy a' rabszolgák állapotjára nézve ajánlott enyhítésbeli rendszabások olyanok mintha nem is tétettek volna, mint-hogy csupána' Trinidadai rabszolgák részére szolgálnak, és így általában 706.000 lélek közül csak 22.000 nyer könnyebbülést. Erre Canning Úr azt jegyzé-meg, hogy az új törvénynek jótéteményeivel élni fognak a' Demetrari és Berbicesi rabszolgák is. Buxton továbbá borzasztóan rajzolta-le azon kegyetlenségeket, mellye-

ket az ánglus Colonisták végbe visznek az ő rabszolgáikon, különösen pedig a' fiatal szerecsen fejer-népeken, kiknek t. i. a' magok gyönyörködtetéséből, mejjeikre 's testeknek más érzékenyebb tagjaikra, Uraiknak neveket sütögetik.

Ellis Úr ellenben azt vitatta, hogy minden ánglus Coloniákon jobb dolgok vagyon a' szerecsen rabszolgának, mint milliókra telő olyan Európaiaknak, kik sokkal nagyobb nyomorúságok között tengetik sirelmas életeket. 'S intette a' gyűlést, Domingó' szerecséden példáját hozvan fel, ne hogy a' felebarati szeretetet rosz értelemben vennék.

Wilberforce Úr újra előhordotta itten Ellis Úr ellen mind azt, a' mit 25 esztendő' lefolyta alatt mondott és írt a' szerecsen rabszolgák mellett, 's elleneszegezte magát a' Canning Úr által ajánlatott rendszabásoknak is azon okból, hogy azok elégte lenek lennének. Baring Úr ugyan azonszerint cselekedett.

Végezetre Canning Úr azt fuzé még beszédéhez, hogy ezúttal az Igazgatas csupán azon Colóniákra nézve tehet rendszabásokat, melly Colóniák közvetlenül tőle függenek; hanem ebből senki ne vonja azt a' következtést, mintha az Igazgatas azt forgatná eszében hogy azon Coloniáknak rabszolgáival, mellyeknek magoknak vagynak törvényhozó gyűléseik, nem szinte basonló kegyelemmel kívannabanni. Csak hogy ezen utóbbiak sorsának jobbitására több idő kivántatnék. — Ezen nyilatkoztatásra köz megelegetéssel meghatározottat, hogy Canning Úr terjesztene törvényjavallatot a' Komara elébe a' rabszolgaságnak teljes előröltetése végett.

Valami Perkins nevezetű híres Amériikai Mechanicus Londonban, a' mint mondják, bizonyos találmányt gondoltki, melly ha tapasztalás által bé fog bi-

zonyíttatni, Epochát csinál a' hadviselés' mesterségében. Ezen találmány nem csekélységek körül forgódik; egy áll ágyúból, melly által kevés minuta alatt 100,000 főből álló Armadát lehet földre teríteni, vagy a' legszámosabb Flottát megfurni! A' golyóbisokat puskapor helyett gőz repíti, még pedig, a' mint mondják, olly erővel és sebességgel, mellyet előbbivel soha elérni nem lehetett. Ebből az ágyúból 500 golyóbist lehet kilőni egy minuta alatt, 's az ágyú mindenfelé forgatható, a' nélkül hogy a' lövöldözés vele felbeszakasztatnék. Lord Exmouth azt vallotta felőle, a' mint hallik, hogy két ember egy ladikban illyen gőzágyú által az egész Britanniai tengeri hadi-erőt semmivé tehetné. — Egy másik ezermester pedig, a' mint mondják olly találmányt gondolt-ki, melly szerint a' hajókat és bástyákat a' szerint lehetne építeni, hogy a' reájok ellövött golyóbisok, mind az ellenségre pattannának vissza.

Néhány esztendőök olta egy millio font Sterlingből álló nevezetes summat adott a' Parlamentum a' Miniszterek kívánsága szerint új templomok építtetésére. Mellyért is talán szemet szúr, hogy a' Fináncz-Miniszter az esztendei költségek' előterjesztésével, most újra 500,000 font Sterling iránt teszen javallatot ugyan azon célra. Ezen tárgynak megfontolása körül természetesen az a' kérdés fordul-fel, miként használtatott a' már megadatott egy millio font Sterling? A' midőn ez a' summa megadatott, azt hitték hogy száz új templomot lehetne rajta építeni. Egy ezen építésekről szóló plánumból azonban megtetszik, hogy a' száz közül 60 vagyon részint készen részint építés félben, 9-nek építtetéséről az előre valo számolás elfogadtatott; 16-ról még el nem fogadtatott; templomnak való hely 12 vagyon kimutatva, 's e' szerint az anglus nép az említett egy mil-

lio font Sterlingen 97 új templomhoz fog jutni. Ezek közül vagyon a' Londoni egyházi megyében 27, a' Chesteriben 25; a' Yorkiban 17; a' Winchesteriben 12; a' Lichgeldiben 7; 's a' többiekben 11. Londonban 's tájékán természetesen többbe került minden egyes templomnak építtetése, mint a' távolabb eső 's olcsóbb tájékokon. Egyre másra számozván az építtést, egy templom, mellybe 2000 halgató könnyen befér, kerül 20,000 font Sterlinge, ide számlálván azon pénzt is, mellyet a' megyék magok szerzének egybe. 'S e' szerint a' nagy Publicum, minden templomra fizetett egyre másra 10,500 font Sterlinget, 's ezzel, a' dolgot általában vévén-fel, 194,000 Anglussal közöltt abbeli jótéteményt, hogy ezek az Isten házat gyakorolhassák. De még ezen új templomok által sem elégíttetik-ki az anglus népnek ebbeli szüksége. Statisticai tudósításokból tudhatni ugyan is hogy 257 egyházi megyékben, csupan minden 7-dik személynek van helye a' templomban; a' többbi 30 megyékben pedig csak minden 10-dik ember járhat templomba. Ezekből tehát látni való hogy Angliának e' részben még sokat kell tenni, ha népességének nevedése szerint mindenkor eleget kíván tenni az ebbeli szükségnek; és hogy a' most újra kért fél millió még koránt sem elegendő.

Francia Ország.

A' Király következő beszéddel nyitotta meg Mártz. 23d. a' Kamarák' üléseit: „Uraim! Szerencsésnek tartom magamat, hogy az Urakkal együtt örvendhetek azon jótéteményeken, mellyekben az isteni gondviselés, a' Kamaráknak utóbbi ülések olta Népeimet, hadamat és Famiámat részeltetni méltóztatott. A' mihez nemeslelküleg 's egyszersmind igazságo-

san kezdettünk, az tökéletes foganattal koronáztatott meg. Csendességben levén Franciaország belsőképen, a' Fél-sziget állapotjától nincsen mit tartania többé, Spanyolország pedig megnyervén újra Királyát, megbékelt a' többi Európával. Ezen diadalmat, melly a' társasági rendet olly bizonyos lábra helyezetteti, a' francia Armada fenyítékének és vitézségének lehet köszönni, mellyet Fijam bölcsen és vitézül vezért. Ezen Armadának egy része már visszatért Franciaországba, 's a' többi csupán addig maradt Spanyolországban, míg ottan a' belső csendesség helyreállítására nézve reá szükség leszen. Az Uraknak, az Urak hazaszeretetének köszönhetem ezen megnyugtató állapotnak erős lábra állítatását. Egész Franciaország megtanulta tiz esztendei tapasztalásból, hogy az igaz szabadságot egyedül azon intézetektől várhatja, mellyeket a' Constitutio által megfundáltam. Ugyan ez a' tapasztalás engemet pedig arra tanított, hogy bizonyos rendszabásnak kárait általláttam, mellyet változtatni kell, ha munkámat állandóan akarom megfundálni. Hoszasz megrázkodtatások után, a' nyugalom és állandóság az, mellyre Franciaországnak leginkább szüksége vagyon. Ezt a' Kamarák tagjai kineveztetéseknek mostani módjával el nem érhetni, mellyért is egy törvény-javallat fog az Urak elébe terjesztetni a' végett, hogy a' mostani mód helyett, a' hét esztendőre való kineveztetés választatnék. A' hadnak rövid volta, a' Státus jövedelmének foganatos állapotja, a' hitelnek gyarapodása megadnak nékem azon örömet, melly szerint az Uraknak ezennel kijelenthetem, hogy semmi új adóra, vagy költsönvételre nincsen szükségünk, a' mult esztendei költség' fedezésére nézve. A' folyó esztendőre ajánlatott ségéd-kútfejek elegendők lesznek; mellyért is semmi akadályra nem

fognak találni az Urak a' régibb költségekben arra nézve, hogy az esztendei szükségre megkívántató summát, mellynek álnézése elébek fog terjesztetni, meg ne állapíthatnák. — Azon egyesség, melly Szövetségeseim között és közöttem uralkodik, 's a' többi Státusokkal való barátságos egybeköttetésem, kezesek az iránt, hogy a' közönséges békességgel húzamos ideig élhetünk. A' Hatalmasságok' haszna 's ohajtása egyetértőleg oda vagyon irányozva, hogy elhárítsák mind azt, a' mi a' köz békességet megzavarhatná. Olly reménység biztat, hogy Napkeletnek 's a' spanyol és portugalliai Amérikanak környülállásai, az illető Státusoknak és Nemzetségeknek legnagyobb hasznokra 's a' kereskedési egybeköttetéseknek széles kiterjesztésekre fognak eligazíttatni. Földmívelésünk 's mesterségbeli iparkodásunk termékeinek már is rendes utak nyittatának. Elégséges tengeri erő vagyon minden állóhelyeken, melly ezen kereskedést sikeresen védelmezheti. Rendszabások tétettek arra nézve, hogy a' melly Summát kelemetlen helyezettetésében költsönözött a' Státus, az visszafizettessék, vagy olly pénzt erő értéké változtattassék által, mellynek interesei inkább egyezzenek a' készpénznek hasznaival. 'S az ebbeli munkálódás, mellynek jótévő fogantat kell lenni földmívelésünkre és kereskedésünkre, ha egyszer tökéletességre megy, módot szolgáltat majd arra, hogy az adókat leszállíthatjunk, 's azzal a' partoskodásnak utolsó sebhelyeit is bégyógyíthatjuk. — Kinyilatkoztattam az Urak előtt céljaimat és reménységeimet; én a' Státusnak erejét 's Igazgatásomnak dicsőségét mindenkor belső helyezettetésünk javításában fogom keresni. Az Urak' segítségére szükségem vagyon, 's arra számot is tartok. Az Isten szemlátomást segített igyekezetünkben; az Urak nevei egybefüggésben vagynak Franciaország-

nak szerencsés és emlékezetes időszaka-
szával, 's ez a' tisztelet az Urakra nézve
nem megvetendő."

Mar Martz 20d. egybegyűlének a'
Párizsban jelenlévő Deputatusok Gróf
Granoux' előtűlése alatt, ki, jelen nem
lévén még akkor Chlaud de la Rigaudie
Úr, ez idő szerint közöttök legkorosab,
's elválaszták sorvonásnál fogva azon 25
Deputatusokat, kik a' kiralyi ülés' napjan
Ő Felségét elfogadnák. A' Kiraly pedig
még Mártz 17d. írt volt a' Parizsi Érsek-
nek, hogy a' Kamarák' megnyitását meg-
előző napra közönséges imádkozást és
szent Lélek segítségül hívását illető szent
Misét rendeljen.

A' Tablettes universelles nevezetű
folyó írás is megszűnt már. A' 68d. és
utolsó füzetben illy nyilatkoztatást tevé-
nek tulajdonosai, „A' tapasztalás arra ta-
nított meg bennünket, hogy a' föld, mel-
lyet munkálni akartunk, haláldatlan.“ A'
Redactorok pedig azt mondják, hogy
nincsenek egy értelemben ezen kinyilat-
koztatással. — Kevésseő ezelőtt a' neve-
zett folyó-írásnrk egyik tulajdonosa, an-
nak egyik korábbi Redactorával kettős-
viadalban megverekedett 's mind ketten se-
bet kaptak.

Spanyol Ország.

A' Kiraly a' Ceutai Püspököt Burgo-
si Érsekké, a' Cadixi Püspököt Szevillai
Ersekké, az Urgeli Püspököt Saragossai
Ersekké, az Orihuelai Püspököt Valenci-
ai Érsekké, 's a' Leridai Püspököt Szan-
tiago de Compostellai Érsekké nevezte-
ki. A' Toledói Érsekség még nincsen
léttétve. Burgosi Káptalanbeli Decá-
nus Azurriaga, egyike a' Cortesi-gyűlés
azon tagjainak, kik 1814-ben a' Consti-
tutio ellen protestálnak Avillai Püspök-
lé leve. — Merino Audientzian volt a'
Kiralynál. — Egy új rendelkezésnél fogva

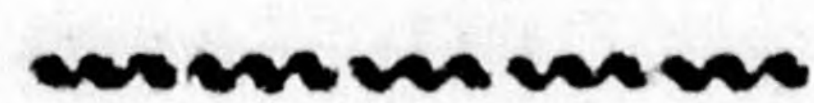
a' bélyeg-bér franczia mód szerint iga-
zittatik.

Villelának a' Castiliai fő tanács Elöl-
ülőjének kerülő-levelét, mellyről köze-
lébb emlékeztünk, a' Valladolidi Kapi-
tányságbeli Cancellaria, Martz. elsőjén
minden megyéjébe tartozó tiszti-hivata-
loknak, még a' privilegialt városoknak
is elküldötte azon meghagyással, hogy
annak foglalata közöltetnék az önnvállal-
kozottakkal 's adatnék értékre nékiek,
hogy felállítatások' célja abban áll, hogy
a' felsőséget segítsék a' népnek békesség-
ben, 's fedhetetlen erkölcsben lehető meg-
tartatásában; hogy magokat a' felsőség'
foglalatoságaiba ne avassák, 's szolgál-
latjoknak idején-kivül, polgár-társaikon
teljességgel legkisebb vigyázatot se gya-
koroljanak; hogy végre ha a' felsőség
ellen engedetlenséggel viseltetnének, 's
a' köz csendességet háborgatni merészel-
nék, akár ócsárlás, vagy személyes meg-
sértés, akár erőszakos tettek által, sze-
mélyeikben meg fognak büntettetni: melly-
ért is a' törvény-székek szoros vigyázat-
tak tartsák az önnvállalkozottakat, 's őket
ha ezen rendelkezések ellen vétetni' találná-
nak minden kímélés nélkül büntessék.

Nyugot-Indiai Szigetek.

Egy levél, melly Bataviában Oct.
25d. 1823 költ 's Hollandiai Ujságokban
közöltetik, nevezetes változásokról szól,
mellyek történtek a' Palenbangi Igazga-
tásban. Alig vette ugyanis az új Szul-
tan, Nadam-Oedian kezéhez a' kor-
mányt, a' mint ügyetlenségét mindenek ál-
tallatták. 1821 vége felé Zevenhoven Úr,
ki négy esztendő óta köz megelekedéssel
viselte hivatalát Cheribonban, Bancaba
meghívattatott a' polgári kormánynak ál-
talvétele végett; hanem ottan csakhamar
meggyőződött azon nehézségek felől,
mellyekkel a' Soësoëhoënan és ennek fija

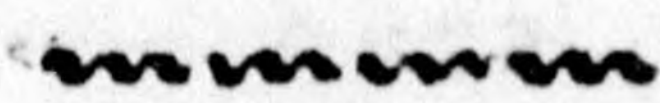
a' Szultán gátolák a' minapi rendeléseknek végrehajtásokat. Az elnyomó adók még csak azt sem hozák-bé a' mi a' rendes szükségekre elegendő lett volna, 's a' Fináncziákban a' legnagyobb rendetlenség uralkodott. Mellyért is a' Szultán, kikötvén bizonyos esztendőnként való jövedelmet maga és Nagyjai számokra, a' Státus jövedelmeit általengedte a' Belgiumi Igazgatásnak, 's minekutána Zevenhofen Úr rendeléseket vett volna Bataviából, mellyekhez magát tartaná, Bancában Aug. 18d. egy szerződést tett közönségessé, mellynek ereje szerint a' belső kormány, 's az igazság kiszolgáltatása, úgy a' Policáj is mostantól fogva a' Belgiumi Igazgatásra száll-által, megtartván azonban a' Szultán a' maga méltóságát.

Spanyol Amérika.

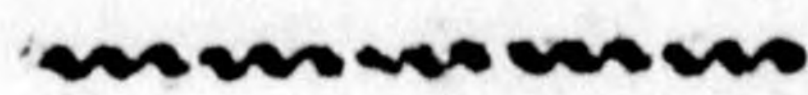
Gibraltáron keresztül a' legközelebbi Brasiliai posta-hajóval Angliába megérkezett tudósítás teljesen békibizonyítja a' Szanta-Cruz vezérlése alatt volt függetleneknek szélytoszlattatását Peruban. Emlekezhetni reá, hogy midőn tavaly Júliusban a' Royalisták Limát megszállották, a' függetlenek Intermedios szigetére (Lima és Chili' éjszaki határszéle között) hadat küldöttek. Ezen hadnak vezérlése Generális Szanta.Cruzra bízattatott, ki Aricánál kikötvén, hirtelen előnyomult azon helyek felé, mellyeket a' royalista seregek odahagyának, 's hadát egész felső Peruban kiterjesztette. Ekkor royalista Generális Valdes, Limát újra odahagyván, a' tengerpart mentében elindult Szanta-Cruz ellen, ki a' Desaguadero vizénél foglalt helyet, hol Sept közepe táján a' Royalisták megtámadták és megfutamtat-

ták. — Buenos-Ayresi Ujságok és egy Valparaisói levél bőven írnak ezen tárgyban. Az utóbbi levél azonban, ellenkezőleg a' feljebb írtakkal, így szól utáni-rásában Nov. 19d. a' Perui környülállásokról; „Egy, Limából jött hajóval éppen most azon tudósítást vevénk, hogy Bolívar helyreállította a' Patrioták között a' csendességet; hogy a' Congressus eloszlattatott, 's helyébe ideig óráig hadi Igazgatás állított fel. A' függetleneknek minden seregei egybe húzódnak, 's Bolívar, a' mint hallik, 11,000 emberrel álló Armadával fog taborba szállani.“

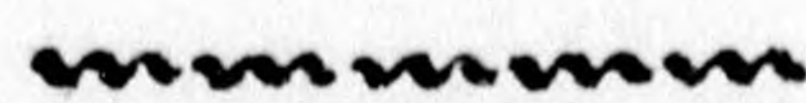
B é c s.

Ő Cs. K. Felsége Mártz. 12d. költ felséges határozásánál fogva az Erdélyi kir. Thesaurariusnál volt számfeleltvá-ló Concipistát Gróf Bethlen Albert Urat, a' cs. k. közönséges Udvari Kamarához fizetést nem vonó tiszteletdeli Udvari Concipistának méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

April. 1d. a' Státus - papiro-sainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 96 3/8
 Ugyan az 2 1/2 p Ctmal Sorsvonásos Költsön
 1820-ról C. P. Ugyan az] 1821-ről 100t. C. P. 127 1/4
 3/8; Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 ftért C. P. —
 Bécs Városi Bankó Obligatiók] 2 1/2 pCtmal 47
 100t 3/5 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank
 Actia 1039 2/5 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

A' Hazai Tudósítások ezt írják Mártz. 27d.: „Melly szerencsésen terjed Hazánkban is a' szép mesterségekbeli tehetség, arról nevezetes bizonytságot tesz Lalik József Úrnak, különben Egri finak, Kaloocsi Asztalos mesternek szép igyekezete, a' ki mostanában úgynevezett Secretaire formában, egy derék alkotmányt készített, melly azonkívül hogy afféle író, és rejtek fiókos almáriomoknak tulajdonságával bír, belől architectonicai ékes-ségekkel fel vagyon készítve; optikai játékkal mulatja a' nézőt, és a' Mesternek titkos illetésére, szép muzsika darabokat is játszik. Külső készüllete is igen kellemetes, mert finoman páczott diófából csinosan fel vagyon készítve, belseje pedig mahóni fából vagyon alkatva. Illy szép igyekezet méltó hogy a' tehetős Hazafiak által gyámolittassék.“

Eredeti Spanyol Kosok.

Tömördön, T. N. Vas Vármegyében, Kőszeghez és Szombathelyhez 1 és 1/2 órányira, találtatnak már az idén egynehány darabok eladandók, azon legnemessebb, 's úgy neveztetett Escurial fájából, melly ezelőt 3 és 4 esztendőkkel T. Chernel György Ur által különös szorgalommal, 's nem kevés költséggel és szerencsével felállittatott. Az ára ezen jeles véru' s minéműségű Kosoknak, egyenként ötven, és egy forint, Ezüst pénzben; melly is hogy igen csekély legyen, kiki abból meggyőzethetik, hogy minekutana a' kosok egész esztendőbéli, 's 10—12 forintokat (ezüstben) megérő finom gyapjuval adattatnak által, azok 3, 's 4 esztendők alatt, magokat egyedül gyapjokkal kifizetik, és a' nemesítést egészen

ingyenben ejtik. Mindazonáltal jövő esztendőre, a' midőn már nagyobb számmal lesznek az eladandók, a' nemesítette ügyelő Hazafiaknak, még nagyobb könnyedség is fog azoknak megszerzésére az által nyujtattatni; hogy azoknak, a' kik egyszerre legalább 8 Darabokat vásárlani fognak, a' Kosok, a' környülállásokhoz képest, egy két, 's több esztendőbéli hitelre is által fognak engedtetni, és hogy ugyan azoknak, ha utóbb csak 4 Darabokat vásárlanának is, hasonló tekintet és hitel fog adattatni. Azonban az ezen módot választóknak szükséges leszen magokat még az idén, utóbb pedig mindig egy esztendővel előre jelenteni. Melly ebbéli tudósításával a' fent irt Intézetnek Birtokosa, egy még eddig nem ismért, 's könnyű új utat nyitván, nem csak azoknak, a' kik ekkoraig a' nagy költségek, és az elhatalmasodott koros fajok miatt, a' nemesítéstől elidegenítettek, hanem azoknak is, a' kik a' felsőbb, 's a' lehető grádicsát a' nemesítésnek, elérni kívánják; bizodalommal reményli, hogy köz hasznú ebbéli Intézetével, a' tisztelt Hazafiak várakozásoknak meg fog felelni, és figyelmeket megérdemli.

Hivatal-keresés.

Egy legjobb idejében lévő férjfiú, ki a' mezei-és vízépités mesterségét, valamint a' földmérés tudományát, theoretice es practice egész kiterjedésében tökéletesen tudja, 's mind ezen ismereteinek számos jeleit adta, 's erről, valamint jó erkölcséről hivatalos bizonyágleveleket mutathat, kívánna valamely fő Uraságnál Építettő-Ingenieuri állandó hivatalba lépni. Értekezödni lehet iránta a' M. Kurír Redactiójánál.